

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za celo leto.....\$6.00
Za pol leta.....\$3.00
Za New York celo leto.....\$7.00
Za inozemstvo celo leto.....\$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 93. — ŠTEV. 93.

NEW YORK, THURSDAY, APRIL 21, 1921. — ČETRETEK, 21. APRILA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

HUGHES BAJE NI PROTI PRISELJEVANJU

V SVOJEM POROČILU JE CITIRAL LE TO, KAR SO MU SPO-
ROČILI AMERIŠKI VLADNI AGENTI. — ON NI NIČESAR PRI-
POROČAL IN NI IMEL NAMENA PRIPOROČEVATI. — STA-
LIŠČE NEWYORŠKEGA POSLANCA.

Washington, D. C. 20. aprila. — Strogo omejitve priseljevanja
je priporočil večeraj državni tajnik Hughes v uradnih dokumentih,
katere je poslal kongresu. Voditelji v senatu in poslanski zbornici
se razlagali ta priporočila tako, da kažejo povečano potrebo nepo-
srednega sprejema priseljeniške predloge, katero je izročil danes hi-
šni komitej in ki omejuje pripust inozemcev za štirinajst mesecev,
pričeni s desetimi majem, na tri odstotke vsake narodnosti kot je
prebivala v Združenih državah leta 1910. Če bi bilo torej leta 1910
v Združenih državah 100.000 Slovencev, se jih bo smelo priseliti le
3.000. Debatu v poslanski zbornici glede te predloge se bo pričela
danes.

— Naša omejitev priseljevanja, — se glasi v poročilu Hughesa,
— bi morala biti tako stroga, da bi bilo za večino teh ljudi nemogoče
priti v Združene države. — Posebno se je omenjalo neželjive raz-
rede iz balkanskih mest, iz Armenske, Rusije in Georgije.

Na Romunskem je čakalo 1500 ljudi na preiskavo za dovoljenje
izseljenja v Ameriko. se je glasilo, in o velikanskem pritisku poro-
čajo tudi iz Poljske, kjer je čakalo 35.000 ljudi na vzne prilike v
taretjem razredu.

Leti in Litvini, ki zapuščajo baltiške države, — je rekel Hug-
hes v svojem poročilu, — so v glavnem ljudje iz mestnih brlogov,
večinoma židje nezažljivega tipa.

— V ruskem Kavkazu se lahko vzame kot čisto resnice, — je
rekel nadalje državni tajnik, — da bo skušala vsaka armenska dru-
žina, ki ima dosti denarja ali ki ni prepojena z boljševiškim ideja-
mi, priti prej ali slej v Ameriko. Tudi Rusi in Georgijci se bodo
pričeli v vedno večjih množinah izseljevati v Ameriko.

— Pretežna večina izseljencev v Združene države iz teh okrajev
je skrajno nezaželjena kot material za bodoče ameriške državljane.
V svojih priporočilih pravi Mr. Hughes:

— Naša omejitev priseljevanja bi morala biti tako stroga, da bi
bilo za večino teh ljudi nemogoče priti v Združene države. Prav po-
sebnost omenjamo Armence, Žide, Perzijce in Ruse, katere vse se je
poganjalo sem in tja leta 1914 in katerih ni mogoče smatrati za
zaželjeno prebivalstvo katerekoli dežele.

Gorenje poročilo je nekak po-
snetek brzojavke, ki je bila več-
krat objavljena v našem listu. Se-
daj pa poročajo iz Washingtona,
da je večina napačno tolmačila
stališče državnika Hughesa.

V naslednjem objavljammo jako
zanimivo brzojavko.

Washington, D. C., 20. aprila.
Državni departament je danes for-
malno sporočil, da državni tajnik
Hughes ni ničesar svetoval ter ni
niti nameraval kaj svetovati, ko
je predložil ameriški kongresu
svoje poročilo ameriških vladnih
agentov v inozemstvu.

MALA ENTENTA PROTI HABSBURŽANOM

Vlade podonavskih držav priprav-
ljajo garancije proti povratku biv-
šega cesarja Karola.

Dunaj, Avstrija 20. aprila. —
Jugoslovanska, čehoslovanska in
rumunska vlada pripravljajo ga-
rancije proti povratku bivšega
avstrijskega cesarja Karola na
madžarski prestol.

Vse tri države bodo imele toli-
ko časa nočno armado na razpo-
lago, dokler bo ostajala najmanj-
ša nevarnost, da se vrne Habsbur-
žan na madžarski prestol.

Dunaj, Avstrija, 20. aprila. —
Novi madžarski ministrski pred-
sednik, grof Štefan Bethlen, je re-
kel v parlamentu, da ne smatra
za priporočljivo, uganjati kako
protižidovsko politiko. Pristavil
je pa, da bo vlada v vseh ozi-
rih poskrbela, da židje ne bodo mogli
monopolizirati madžarske trgo-
vine.

Ženeva, Švica, 20. aprila. —
Tukajšnji krogi, ki simpatizirajo
z ekskraljem Karolom, so prepri-
čani, da bo madžarski parlament
v najkrajšem času razpuščen, ker
ne reprezentira več volje naroda.
Razpisane bodo nove volitve, in
izvoljeni bodo oni poslanci, ki se
zavezujejo za povratek bivšega
kralja. Karolovi prijatelji pravi-
jo, da bodo volitve na Madžarskem
ravno tako izpadle kot so svoj čas
na Grškem, ko je ljudstvo zahte-
valo kralja nazaj.

ROJAKI NAROČATE SE NA
"GLAS NARODA", NAJ-
VEČJI SLOVENSKE DNEVNIK
V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

ROPARJI OBZIRNI NAPRAM ŽENSKAM.

Columbus Ohio, 19. aprila. —
Trije maskirani banditi so ustavi-
li tekom preteklega noči Scioto
Valey Traction karo, ki se je na-
lajala na poti iz Columbusa v
Lancaster, Ohio. Napad se je za-
vršil na neki točki devet milj juž-
no-istočno od Columbusa in ro-
parji so odvzeli petim potnikom
moškega spola \$400 ter nekaj dra-
goenosti, dočim niso nadlegovali
treh žensk, ki so se tudi vozile s
karo.

Banditi so zbežali z avtomobi-
lom, ki je čakal nanje.

DENARNE POŠILJATVE V HITRO, NA GORIČKO IN NOTRANJEKO.

Izvršujemo denarna izplačila
popolnoma zanesljivo in sedanjim
razmeram primerno tudi hitro po-
celi listi, za Gariškem in tudi za
Notranjakem, po osemletju, ki je
zasedeno po italijanski armadi.

Včeraj smo računali za pošil-
jate italijanskih lir po sledečih
cenah:

50 lir		\$ 2.90
100 lir		\$ 5.40
300 lir		\$15.60
500 lir		\$26.00
1000 lir		\$51.00

Vrednost denarju sedaj ni stal-
na, menja se večkrat nepričako-
vano; iz tega razloga nam ni mo-
goče podati natančne cene vna-
prej.

Mi računamo po ceni istega
dne, ko nam poslani denar dospo-
v roke.

Denar nam je poslati najbolj po
Domestic Postal Money Order, ali
po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
62 Cortlandt St., New York

Slika nam kaže Miss Marguerite Smith, edino žensko zastopnico
v newyorški zakonodaji. Ona je tudi edina ženska, ki je kdaj pred-
sedovala kakemu zakonodajnemu odboru.

ANGLEŠKI PREMAGARJI GROZEN ZLOČIN S SE NOČEJO VDATI ČUDNIM MOTIVOM

Distriktni komiteji so sprejeli za-
hteve glede narodne plačilne le-
stvice. — Sestanek delegatov.

London, Anglija, 20. aprila. —
Zahteve glede ustanovitve na-
rodnega plačilnega sveta ter na-
rodne razdelitve dobičkov so bile
nanovo uveljavljene od velikih
včin komitejev premogarjev po
celi deželi, — soglasno s poročili,
ki so bila objavljena v Daily
Herald, delavskem dnevniku.

List izjavlja, da so sestanki ko-
mitetov, ki so se vršili kot pri-
prava za konferenco premogarske
federacije, ki se bo vršila v
petek, izrekli s 14 glasovi proti
cenmu za vzdržanje zahtev unije.

Premogarska federacija je izda-
la tekom preteklega večera ugo-
tovilo v katerem se je glasilo, da
ni vseboval nagovor ministrskega
predsednika Lloyd George-a pred
poslansko zbornico v ponedeljek
nikake zmožnosti uravnave v več-
jem obsegu kot so stale stvari te-
kom preteklega tedna.

Angleški lastniki premogovni-
kov, ki so se sestali v tem mestu
tekem večerajšnjega dne, so objavi-
li, da je sestanek zavrnil predlo-
ge, katere se bo predložilo v na-
poru, da se napravi konec stavki
premogarjev. Izjavilo se je, da
bodo ti predlogi ugodili številnim
zahtevam premogarjev in da bodo
skrbeli za to, ki so sedaj ne-
primerno plačani.

SLAVEN TOREADOR RANJEN.

Sevilla, Španija, 19. aprila. —
Belmonte, slavni španski torea-
dor, je bil večeraj resno poškodo-
van na licu, ko je bil zaposlen tu-
kaj v bikoborbi. Prisiljen bo od-
povedati vse predstave za nadalj-
na dva tedna. Tudi trije nadaljni
toreadorji so bili poškodovani te-
kom igre.

Važno za potnike.

Kdor želi v bližnji bodočnosti
potovati v stari kraj, naj se obr-
ne na nas, da mu pošljemo vsa
navodila, kako je mogoče dobiti
potni list.

Kdor že ima jugoslovanski ali
ameriški potni list lahko potuje
kadar hoče.

Kdor pa spada v zasledeno
osebnost, in želi potovati v stari
domovino, mu še vedno lahko pre-
skrbimo potni list, kadar pride v
New York.

V vsakem okoliščini se obrnite na
nas:

UPRAVA "GLAS NARODA",
62 Cortlandt Street,
New York, N. Y.

(3x)

NEMČIJA SE UPIRA ZAVEZ. ZAHTEVAM

Nemška državna banka noče iz-
ročiti svojih zlatih rezerv. — Pra-
vi, da so viri privatna lastnina.

Berlin, Nemčija, 20. aprila. —
Čeprav ni nemški kabinet dosedaj
še označil narave svojega odgo-
vora na zahteve zaveznikov gle-
de reparacije, soglasno s kateri-
mi naj bi se nemške zlate rezerve
prevedlo v mesta zasednega
ozemlja, je vendar predsednik
Havenstein Nemške državne ban-
ke v družbi z drugimi finančnimi
izvedenci sumarično zavrnil to-
zadevni predlog.

Nemški izvedenci zavzemajo
stališče, da ni zlato edine lastni-
nina privatne banke in da bi ime-
lo odstranjenje zlata iz Berlina
pod navedenimi pogoji posledico
polom nemške denarne vrednosti
doma in v inozemstvu.

Izvedenci trdijo nadalje, da bi
tako postopanje dovedlo do veli-
kanske zmešnjave v nemških eko-
nomskih interesih in da bi imelo
za posledico dviganje cen vseh
življenjskih potrebščin, kar bi po-
sebej naravno zopet znižalo vred-
nost nemškega denarja.

Predsednik Havenstein Nem-
ške državne banke je izjavil, da
bi pomenjala resna razmišljanja o
predlogu od strani kabineta le ne-
potrebno izgubo časa ter dvomi,
da bi bilo sploh mogoče najti v
Nemčiji vlado, ki bi bila priprav-
ljena vkloniti se zahtevam zavez-
nikov.

Kar je nemogoče, je nemogoče
in to je vse, kar moram reči, —
je rekel predsednik Havenstein.

Norddeutsche Allgemeine Zeit-
ung, koje lastnik je Hugo Stin-
nes, znani nekronani židovski vla-
dar Nemčije, daje izraza dvomu,
da so Francozi glavna sila za pri-
stiskom, katerega izvajajo sedaj
zavezniki na Nemčijo.

Pariz, Francija, 20. aprila. —
Francoski in angleški vojaški vo-
ditelji se bodo tekom naslednje
nedelje posvetovali v Hythe, An-
glija, z ministrskim predsednikom
Briandom in Lloyd George-om.
Tako izjavljajo tukajšnji listi. Na-
vzoči na konferenci bodo maršal
Foch, general Weygand, maršal
Sir Henry Wilson in minister za
zunanje zadeve, kajti izjavlja se
da se bodo tiskala posvetovanja
vojaških kazni, katere se name-
rava naložiti Nemčiji, v slučaju,
da ne bo do 1. maja ugodila re-
paracijskim zahtevam zaveznikov.

ZA TRETJO INTERNACIJONALNO.

Chicago, Ill. 18. aprila. — Či-
kaški socialisti so glasovali za
Tretjo internacijo v Moskvi.
To je bilo objavljeno danes, —
sledec glasovanju delegatov iz
Cook County za narodno socia-
listično konvencijo v Detroitu, dne
25. junija.

Izvoljena sta bila Louis Engh-
dal in William Kruse, zastopajo-
ča radikalno krilo stranke. Ste-
dan, socialistični kandidat za
podpredsednika tekom zadnjih
volitev, ki se je zavzemal za delni
sprejem Tretje internacionale, je
bil poražen.

Glasje se, da se bo pričelo z ži-
vahno boljševiško propagando v
socialističnih vrstah ameriških
delavcev.

Ne odlašajte

ako nameravate naročiti vojni li-
stek iz stare domovine za Vašo
družino, sorodnika ali prijatelja.
Pišite za cene in druga potrebna
navodila na najstarejšo in skuše-
no slovensko bančno podjetje:

FRANK SAKSER STATE BANK
(potniški oddelk)

62 Cortlandt Street New York 62 Cortlandt St., New York, N. Y.

RAZOČARANI LENIN IŠČE KOMPROMISOV

BROOKLYNSKI SOCIALIST SE JE VRNIL VES RAZOČARAN
IZ RUSIJE. — LENIN NOČE IZPUSTITI VODSTVA IZ SVOJIH
ROK. — VSAK, KDOR PROTESTIRA, MORA V JEČO. — MAR-
TENS JE DAL ZAPRETI SVOJEGA SODRUGA.

Poroča George Witte.

Berlin, Nemčija, 19. aprila. — Lenin sam je izgubil vero v le-
gendo svetovne socialne revolucije v bližnji bodočnosti in da osta-
ne v sili in moči, daje dalekosežne koncesije kmetom in delavcem, —
koncesije, ki absolutno nasprotujejo temeljnim postavam komuniz-
ma.

To ugotovilo je podal danes dr. Morris Zucker iz Brooklyna,
nadaljni ameriški socialist, ki se je vrnil iz Rusije oropan vseh ilu-
zij ter tudi svojega potnega lista, denarja in zapiskov, a bogat na
izkušnjah vsled 4 mesecev trajajočega bivanja v neki moskovski
ječi. Ko je dr. Zucker pred dvema tedni zapustil Moskvo, je dosegla
stroga zima svoj višek. Ostalo je na razpolago le malo premoga in
ljudje so bili vsled tega zelo ogorčeni.

— Ljudske mase, — pravi dr. Zucker, — pa se vsak dan pita s
poročili o narodih in državah, ki se bodo v najkrajšem času pridru-
žile Rusiji v socialni revoluciji. Čeprav dobro spoznavajo, da so po-
stale prilike, da bi postale dežele kot Francija, Nemčija in Anglija
boljševiške, zelo majhne, skušajo Lenin in oni okrog njega obdrža-
ti na vsak način vrhovno silo v svojih rokah, dokler bi ne prišel ugo-
đen trenutek. Izjalovljenje nemške komunistične ustaje tekom pre-
teklega meseca je pomenjalo težak udarec za moskovsko vlado, in
novica o polomu angleške generalne stavke in s tem tudi izjalovlje-
nje radikalnega gibanja v Angliji, bo definitivno dokazala Leninu in
njegovim tovarišem, da so se izjalovili njih napor, ki so obstojali v
tem, da spravijo celo Evropo pod komunistično diktatorstvo z Mo-
skvo kot glavnim stanom.

— Skrivajoč poraz in polom svojih načrtov za plašč velikodušne
dobrotnosti, ni le privolil Lenin v zahteve kmetov, naj jih pusti
popolnoma pri miru ter jim dovoli določiti njih lastne cene za pri-
delke, temveč tudi dovolil prostro trgovino z vsemi živili in drugimi
produkti, z izjemo vojaških potrebščin in pohištva. Po skoro štirih
letih vlade s stradalnim sistemom racij in vspricho veselja in prese-
nečenja, da je bila postavljena trgovina nazaj na normalno podlago,
pričnajo sedaj ljudje analizirati motive, ki so dovedli do te izpre-
membe in ki pomenjajo odstranjenje evangelija komunizma.

— Oni, ki dvignejo svoje glasove v protest, morajo v ječo. —
Nekateri mojih tovarišev v ječi so stali visoko v boljševiškem giban-
ju takoj v pričetku. Njih načrta, da se odpravi imparialistični režim
ter da se ustanovi vlada naroda za narod, so bili odkritorski. Kna-
la pa so morali priti do spoznanja, da so v manjšini, da ima Lenin
druge ideje in da morajo ali molčati ali pa iti v ječo. Nekateri med
nimi, ki so delili moje usodo, so obdžili vlado, da je snedla svojo
besedo, in vsled tega so jih vrgli v ječo.

— Nato pa so bili tam tudi emisarji ali odposlanci iz številnih
dežel, radikalci med svojim lastnim narodom, ki so prišli, da prou-
če uspehe komunistične vlade v Rusiji. One iz majhnih dežel, kot je
sedanja Avstrija, ki so si drznili dati izraze svojemu razočaranju
vspricho tega, kar so videli, so istotako vrgli v ječo. Druge, vključno
nekatero Nemce, pa so čim prej mogoče poslali nazaj domov.

— Tajnik sovjetskega agenta v Ameriki, Martens, na kojega
povabilo sem obiskal Rusijo, me je najprvo spravil v ječo in nato zo-
pet iz nje ter rekel, da bodo moji utisi najbrž škodovali boljševiški
stvari v Združenih državah. Zucker pravi, da je kljub nasprotnim
poročilom Mrs. Harrison, ameriška poročevalka, še vedno v ječi in
da je bila ravnokar prevedena v neko drugo taborišče v južni Rusiji.
Opisal je Washington Vanderlipa kot enega izmed številnih medna-
rodnih trgovcev in podjetnikov, ki špekulirajo glede bodočnosti Ru-
sije. Soglasno z dr. Zuckerjem je sovjetska vlada na dolgo in široko
oglaševala Vanderlipa kot "dobro znanega ameriškega bankirja"
in njegovo misijo kot dokaz, da se Združene države zelo zanimajo za
industrialno in trgovsko bodočnost sovjetske Rusije.

PROIZVAJANJE PIVA V MILWAUKEE.

Milwaukee, Wis. 19. aprila. —
Urad departenta za notranjo ca-
rino je dobil iz Washingtona po-
velja, naj bo pripravljen, da na-
zoruje izdelovanje resnične pive
od strani pivovarstev v Mil-
waukee. Danes se je tukaj namig-
nilo, da so ta povelja sledila skle-
pu, da se sme izdelovati pravo pi-
vo v zdravilne svrhe.

Povelje pravi, da je treba klju-
če na ključavnicah kotlov v pivo-
varnah inšpicirati, da se urad pre-
priča, da je vse pripravljeno za

obratovanje. Ključavnice so pod
nadzorstvom carinskega depart-
menta, ki ugotovi množino izde-
lanega piva, da nato lahko izraču-
na davek.

Resnično pivo bi se lahko stavi-
lo na trg takoj. Glasilo se je, da
imajo pivovarne ki izdelujejo —
near - pivo, pri roki resnično pi-
vo, kajti pri izdelovanju near-pi-
va je treba najprvo napraviti res-
nično pivo ter slednje nato izpre-
meniti v near-pivo s tem, da se
mu odvzame alkoholno vsebino do
pol odstotka.

FRANK SAKSER STATE BANK

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York

Rojaki, poslužite se vseh zadevah te slovenske banke, ki
je pod stalnem nadzorstvom državne urade in ima za varstvo

\$100,000.00 glavnice in \$50,000.00 rezervnega sklada,

Frank Sakser, predsednik.

Včeraj smo računali za pošiljate jugoslovanskih kron po sle-
dečih cenah:

300 kron		\$ 2.35	1,000 kron		\$ 7.50
400 kron		\$ 3.10	5,000 kron		\$37.25
500 kron		\$ 3.85	10,000 kron		\$74.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričako-
vano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vna-
prej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dospo-
v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali po
New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York

"GLAS NARODA"

SLAVENIAN DAILY
Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
62 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznikov.
Za celo leto valja list za Ameriko Za New York za celo leto \$7.00
in Canada \$8.00 Za cel svet za celo leto \$10.00
Za pol leta \$3.50 Za izvenredno za celo leto \$15.00
Za četrt leta \$1.75 Za pol leta \$2.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued every day except Sunday and holidays.
Subscription yearly \$6.00
Advertisement on agreement

Dopisni bres podpis in oznaki ne se priobčajo. Denar naj se blagoviti po-
slja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam
tudi prejšnje bivalne naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
62 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2676

Migljaji iz Berlina.

Splošno se domneva, da bo stavila Nemčija nadaljni repara-
cijski predlog še predno bo napočil usodopolni prvi maj. Zavezniki
vlade so očitno priprane o tem, kajti drugače bi zavzele njih
priprave za odločne korake bolj definitivne oblike kot so jih zavzele
očitno dosedaj. Iz Berlina pa prihajajo neprestano poročila, oči-
vidno inspirirana od oficijelnih in napol oficijelnih oseb, v katerih
se obrazlojuje splošni načrt ali načrte, katere bo predlagala Nemci-
ja. Očitno se je poslalo ta poročila v javnost v namenu, da se vidi,
kako se jih bo sprejelo v Parizu. Nemci se nečejo izpostaviti nobe-
nemu riziku, da bi ponudili več kot minimum, katerega bi Francija
sprejela.

Na nesrečo pa ni opaziti dosedaj še nobenega znamenja, da bi
bile nemške ponudbe bolj sprejemljive kot so bile v preteklosti ali
pa da bi bili Nemci v resnici bolj pripravljeni plačati vojno odškod-
nino. Predlog, da naj bi Nemčija prevzela zavezniške doolge v Ame-
riki, je bil tako očividni poskus, da se ustvari politični antagonizem
med Ameriko in Francijo in da se uveljavi primerno metodo, s po-
močjo katere bi se Nemčija izognila plačati velike svote kateermuko-
li, da se ga je povsod zelo hladno sprejelo. Nato pa so prišli iz Ber-
lina migljaji, da je Vatikan prostovoljno ponudil svoje posredova-
nje ne med Berlinom in Parizom, temveč med Berlinom in Washing-
tonom. Z Washingtonom in Vatikanom kot zagovodama med Berli-
nom in Parizom bi Nemci lahko neskončno podaljšali pogajanja.
Na nesrečo za Nemce pa je Vatikan zanimal celo storijo.

Sedaj pa prihajajo posameznosti o novih nemških predlogih,
temeljnejših na načrtu, katerega so uveljavile francoske in nemške de-
lavske unije, da se namreč nanovo zgradi opustošena ozemlja z nem-
škimi delom in nemškimi materialom. Mogoče je, da nudi ta načrt
najboljšo priliko za hitro rekonstrukcijo opustošenih departamentov,
a sloves Nemcev je tako slab, da bo treba vsak predlog, in naj še ta-
ko lepo izgleda na zunaj, temeljito preiskati, da se ugotovi, če ne
vsebuje kakšne past ali kakšnega dovipa. Lahko je mogoče, da je ta
novi predlog poskusni balon, katerega je spustila Nemčija v zrak,
da vidi, kako malo je Francija pripravljena sprejeti.

Prvi maj se vedno bolj bliža. Pretekli rekord Nemčije upravič-
je strah, da bo prišel nov nemški predlog pozno dne 30. aprila v na-
menu, da se zavleče celo stvar. Francosi pa niso v takem arzpoložen-
ju, da bi se nadalje čakali. Predlogi, katere ima Nemčija v mislih ob
tej priliki, morajo biti pošteno mišljeni ter pravočasno objavljene.
Nemci so imeli dosti prilike, da uravnavajo reparaacijsko vprašanje s
tem, da pokažejo resnično pripravljenost, da plačajo, kar so dolžni.
Če bodo trpeli vsled francoske uporabe sile tekom naslednjega mese-
ca, bo to skoro izključno njih lastna krivda.

Angleški imperijalizem.

Na mednarodni socialistični konferenci na Dunaju je Wall-
head iz Anglije referiral o imperijalizmu in socialni revoluciji. Nje-
govu poročilo je zelo zanimivo, podučno, obenem pa tudi važno.
Wallhead je izjavil:

Čast mi je, da morem diskusije na tej konferenci otvoriti s svo-
jim poročilom o imperijalizmu in socialni revoluciji. Ni lahko go-
voriti tu pred možmi, ki se že leta in desetletja udejstvujejo v soci-
jalno demokratičnem gibanju vseh dežel in kojih intelektualna dela
že sama ne dopuščajo, da izvedo o tej stvari kaj novega. Vendar pa
moram kot Anglež povedati svoje.

Če imperijalizem delavskim masam Velike Britanije ni ustvaril
nobene prosperitete in ni dvignil njihovega gospodarskega položaja,
potem je imperijalizem v drugih deželah mogel tem manj imeti kak-
terk uspeh! Ako imperijalizem dežele, ki si je podjarmila največ
sveta in ljudstev, ni mogel izboljšati položaja delavskega razreda,
kako naj je potem posnemanje tega imperijalizma v drugih deželah
imelo kakke take učinke? Ne bom podal nikakršne zgodovinske skice
imperijalizma, niti ne bom govoril o raznih oblikah imperijalizma
v preteklosti. Dovolj je, da si pred očmi najljubši razvoj imperi-
jalizma počenši od leta 1891. Sodrugi Adler je upravičeno rekel, da
je svetovna vojna imela svoj začetek pri vladodržcih tu na Dunaju.
Toda to, kar se je takrat zgodilo na Dunaju, je bil samo zaključek
vseh tistih diplomatičnih in imperijalističnih intrig, ki so jih vse
velesile uganjale desetletja poprej in ki so pripravljale vojno. Ko
bi hoteli govoriti o vzrokih strašne svetovne vojne, bi morali pravi-
zaprav začeti pri letu 1881, torej pri letu, v katerem je Anglija oku-
pirala Egipt, okupirala seveda, kakor navadno vsako tako okupa-
cijo opravičujejo le s tem namenom, da vzpostavi zopet red; oku-
pirala ga je s slovesno obljubo, da ga zopet izprazni, kakor hitro bo
dosežen namen okupacije.

Ta čedodež okupacije pa znači začetek osvojevalnih vojn cele
vrste. Francoska je ribarila v istih vodah in je pohlepno na-
valila na Severno Afriko. Nemčija je sledila. Od leta 1881 do 1906
je Anglija zvečala svoj teritorij za cele štiri milijone angleških kva-
dratnih milj; štiri milijone kvadratnih milj, obsegajoče vse konti-
nente sveta. Buržoazija je napravila angleškemu delavstvu in in de-
lavstvu ostalih dežel utemeljevala to svojo roparsko politiko z laž-
njivim argumentom, češ, da trgovina in blago sledila zastavi, da zna-
či razširjenje teritorija, razširjenje oblasti, razširjenje trga in vsled
tega baje tudi prosperiteto za angleško delavstvo. S tem je pred
angleškim delavstvom zagovarjala tudi ogromne stroške, ki jih je
zahteval imperijalizem. V resnici pa kaže statistika povsem drugo
sliko. Trgovina Velike Britanije z njenimi kolonijami je od leta
1884 do 1903 narasla le prav za malenkost, malenkost tembolj, če si
predočimo, da je dala angleška buržoazija v tem času nič manj kot
tisoč milijonov funtov za vojaško orožje, ki jo je bila zahtevala
njena ekspanzivna politika. Dočim je trgovina s kolonijami in
drugimi angleškimi posestmi v letu 1884 znašala 84 milijonov fun-
tov in je do leta 1903 narasla le na 232 milijonov funtov, je bilo v

tem istem času izdanih 1000 milijonov funtov z namenom, da se je
dosegla ta malenkostna rast trgovine. V resnici te številke jasno ka-
žejo, da ni bilo razširjenje trgovine resnični namen imperijalizma;
njegov namen je bil vse nekaj drugega, in sicer ta, da se pridobi o-
zemlja za naložitev kapitala, ozemlja za investicije, monopole za in-
vesticije angleškega kapitalističnega razreda! Kakor se je v tem
času trgovina s prekomorskimi deželami le prav malo zvečala, tako
so na drugi strani silno narasle naložitve kapitala v inozemstvu. Le-
ta 1862 so imeli angleški kapitalisti v inozemstvu naloženih 144 mi-
lijonov funtov kapitala; le-ti milijoni so do leta 1893 narasli na 1698
milijonov funtov, v letu 1908 na 3050 in v letu 1914 na 4038 milijonov
funtov. To je rast v vse drugonem tempu kakor pa je rast trgo-
vine! To nam sedaj podaja resnično sliko gonilnih sil imperijalizma.
Dobiček v trgovini je bil v teh letih 18 milijonov funtov na leto; to-
da to, kar je Anglija dobila na nadvrednostih iz svojih kapitalnih
naložitev v inozemstvu, je za znašalo 200 milijonov funtov na leto,
pač neizmerno bogastvo, ki se je stekalo v roke angleškega kapitali-
stičnega razreda iz njegovih prekomorskih posestev. Svoj kapital
si je mogla buržoazija s to v inozemstvu dobljeno nadvrednostjo
silno povečati; in iz tega tudi izvira ogromna moč angleških kapi-
talistov, da vladajo nad tiskom, da si podreje javno mnenje, va-
rajo delavstvo in si ga stavljajo v svojo službo.

To je angleški imperijalizem; ekspanzija teritorija za 400 mi-
lijonov kvadratnih milj, neizmerni stroški za vojno orožje in v po-
leg tega tudi utrditve vlade angleške buržoazije v lastni deželi z re-
zultatom, da je, — kakor je že Sidney Webb leta 1913 dokazal, —
znasla povprečna plača delavca na Angleškem deset šilingov na
teden!

Toda to še ni vse, kar je napravil imperijalizem! Ekspanzivne
tedence imperijalističnih držav so ustvarile konkurenco za terito-
rije, za katere so se potegovali in so imele za posledico, da se je Ev-
ropa razdelila v dva sovražna tabora, v trozvejo na eni strani in en-
tento na drugi strani. Sovražna napetost je stalno rasla in dovedla
končno vso Evropo do brezprimerne katastrofe, v kateri je 12 mili-
jonov ljudi izgubilo svoje življenje in so bile še veliko širše mase
pognane v obup in bedo.

In to je rezultat razvoja imperijalizma od leta 1881!

Dopisi

Brooklyn, N. Y.

Včasih je bila malo boljše, včasih
slabše. Odkar ji je umrla hčerka,
jo je žalost položila na posteljo,
odkoder ni mogla več vstati. Nje-
na rešiteljica je bila samo smrt.
Pogreb se je vršil v soboto 16. t.
m., katerega se je vdeležilo veli-
ko število ljudi. Ranjka je bila
zelo prikljubljena pri svojih soso-
dih. Kupili so ji 3 krasne vence
za zadnji spomin, in društvo sv.
Mihaela se je vdeležilo v polnem
številu. Ona je bila članica gori-
čarstva, odkar je prišla iz stare
domovine pred 16. leti. Tudi
zapuščila je dva sina, enega 12,
dr drugega pa 16 let stara;
zadnjeimenovani sin se za-
radi težke bolezni ni mogel vde-
ležiti pogreba svoje matere. Rav-
no tako njena sestra Franciska
Jereb, ki je tudi bolna. Pokojna
zapuščila tu v Ameriki še dve se-
stri ter enega brata, v stari do-
movini pa enega brata ter očeta
in mater. Lahka ji bodi ameriška
zemlja in v miru naj počiva!

Vas vljudo vabi

"Klub Slov. Naroda".

John Zupanc, tajnik.

Carpopolis, Pa.

Kakor drugod, so tudi pri nas
prav izredno slabi časi. Med de-
lavi vlada velika beda in brez-
poselnost. Tujakinja tovarna D.
S. F. je še pred Božičem odso-
vila nad polovico delavcev, ostali
pa delamo le po par dni na teden
in bi rekli za polovično plačo od
lanskega leta. Da bi se kaj raz-
mere izboljšale, pa še prav nič ne
kaže.

Velika uganja je, kako se bo
ubogi trpin preživel. Ponekod so
že prodajali gotovim družinam
živež in stanovanje prepovedali
dajati na knjižice, za gotov denar
pa je tudi nemogoče kupovati,
ker ga ni. Kako se naj pozneje
zastareli dolg plača, če prav se
dela odprejo? Plačo bodo tako iz-
črpali, da se za tekot čas ne bo
zadostovalo. Draginja je vedno
na enem stališču, stanovanje so
pa še podražili.

Jaz pravim, da smo sami delav-
ci krivi, da z nami postopajo ka-
pitalisti kakor sami želijo. Delavci
se premalo brigamo za organiza-
cije in kadar se dobro dela, pre-
malo pazimo, da bi si kaj prište-
dili. Zadnjih 5 let je bilo dela še
v izobilju in kdor je bil zdrav v
tem prošlem času, bi si lahko ne-
kaj dolarjev priuštili, čeprav ne
veliko. Družinskim očetom je to
nemogoče, ali to naj velja za one
krepke in zdrave sance, žilavbo
je takih, ki so ves čas de-
lali in dobro služili, pa prvi dan,
ko je bil odslavljen, je bil brez
centa v žepu. Seveda potem, ho-
češ ali nočeš, moraš tavati okoli
tovaren za delom in za vsako pla-
čo. Bossi se jim smejejo, po
boardinghousih se pa obsijo kak-
šnemu boardingbossu. Delavci, ki
se vedno nahajajo v takih stiskah,
je le na škodo delavskega položaja
in na tak najhujši postanejo stav-
kokazi. Delavec je prav, da je or-
ganiziran strokovno in politično,
in tudi je jako prav, da je or-
ganiziran tudi finančno, kolikor naj-
bolj more. To je jako dobro in
napredno, ako je le mogoče, da
vsak delavec gleda in toliko skr-
bi, da ima nekaj prihranjenega.

Mihael Lenarčič.

Gloucester, Pa.

Tukaj je umrla Neža Poljanšek
dne 13. aprila po dolgi in mučni
bolezni. Bolehala je celih 10 let.

Anton Jerina.

Kingswood, W. Va.

Ker ni bilo še nobenega dopisa
iz tega kraja, hočem jaz napisati
nekoliko vrstic.

Delavske razmere so prav slabe.
Delamo toliko, da se preživimo.
Dela se dva dni v tednu ali pa nič.
Plačo so nam utrgali za 50 centov
pri toni. Ne svetujem nikomur
sem hoditi za delom. Tukaj ni no-
benega Slovence, jaz sem sam
med Amerikanci.

Pozdrav vsem Slovincem in

Peter Zgaga

Sredi prihodnjega tedna izide
knjiga

PETER ZGAGA
(s sliko pisatelja.)

Cena 50 centov s poštnino vred.

Ker bo tiskanih le omejeno šte-
vilo izvodov, naj jo vsak prej na-
roči, da jo bo zagotovo dobil.

Naročila sprejema:

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street,
New York City.

V newyorškem cirkusu je erkn-
la gorila. Bila je kot človek, prvi-
neko poročilo, samo govoriti ni
znala. Sedaj jo bodo raztelesili in
nagačili ter jo postavili v muzej
na ogled radovednemu občinstvu.
Mimo nje bodo hodili ljudje ter
se šundom čudili: Bila je kot člo-
vek, samo govoriti ni znala.

Čudni nazori! Dar govora še
ne napravi človeka. In če bi bilo
nazadnje to, kako dolga pot je
še od človeka do — moža.

Mi čitamo jutraj časopise. In
zvečer jih čitamo. Večerne ponav-
di mečemo proč z besedami:
Saj ni nič novega.

Le redki so pa oni, ki vedo, da
se je od časa, ko smo zjutraj čit-
ali časopise, pa do večernega čita-
nja premaknila zemlja in svetov-
nem prostoru za dva miliona milj
naprej.

Vsaka minuta prinese kaj no-
vega vsaka ura in vsak dan. Za-
to je pa tista fraza v dopisih "I
naši naselbini je kot ponavadi"
čisto brez vsake podlage.

V Ljubljani in po Sloveniji je
nešteto ljudi, ki pred vojno niti
do tisoč šteti niso znali, pa se se-
daj v milijonih valjajo. Pred oni-
mi, ki niso dali nikdar niti poče-
nega groša za naš nadod, stoji
vlada s klobukom v roki in tre-
peta pred njimi.

Iz Ljubljane prihaja poročilo,
da je eden najboljših slovenskih
skladateljev Emil Adamič vsled
pomankanja težko zbolel in da
bo vsled pomankanja umrl, če
ne dobi takojšnje pomoči.

Iz starokrajških listov posma-
nem, da ima Jugoslavija še vedno
svojega poslanika v Washing-
tonu.

Če bi človek presojal po ameri-
ških listih, bi prišel nehoti do
prepričanja, da ga ni več tam.

V New Jersey je živel možak
cele tri mesece pod eno streho z
dvema ženama. Prva je bila stara
štirideset druga pa dvajset let.

Možak ne bo zaprt iz enostav-
nega vzroka — ker je bankir. Ko-
lajno za izvanredno hrabrost pa
vseno zasluži. Počuvadi je vsake-
mu možu že ena žena preveč, ta
je pa imel dve pod svojo streho.

— Ne pijte žganja, ne pijte
žganja, — je kričal prohibicijo-
nist.

Pa se je oglasil stari mož re-
koč:

Jaz ga pijem vsak dan, pa sem
danes sedemdeset let star.

Suhač se odkalja in po krat-
kem premisleku odvrne:

— Če bi ga ne pili, bi bili mor-
da stari že osemdeset let.

Težje je utešiti eno solzo kot
jih tisoč povzročiti.

Angleške čete so streljale na
svoje lastne tovariše v domneva-
nju, da imajo pred seboj Sin-
fance. Proti takemu postopanju
Sinfancej gotovo ne bodo protes-
tirali.

Slovenkam, posebno pa tistim ro-
žicam, ki so prišle iz domovine.

John Modcan.

Heather Run Co.

Juliet, Ill.

Tukaj so prav slabe delavske
razmere, tako da se ne more dela-
še kupiti ne. Na stotine delavcev
je brez dela, nekateri pa delajo
po 3 dni na teden po 8 ur na dan.
Kar je unijskih delavcev, so na-
stavki, ker kontraktirajo jim ho-
čejo 25 procentov plače vti. Ta-
ko vse delo počiva. Ne svetujem

Iz Slovenije.

Zgradba nove šole v Ljubljani.

Kakor se čuje, se mestna občina
Ljubljanska z vso resnostjo bavi
z načrtom, da zgradi na vogalu
Gajeve in Tomanove ulice novo
šolsko poslopje.

Smrtna koga.

Umril je v Ljubljani veterinar-
nadzornik Makso Paulin, živino-
zdravnik iz Črnomlja, kjer je slu-
žboval 29 let in bil splošno znan
kot miren, vester in delaven
uradnik. Od leta 1889. do 1892. je
služboval v Radovljici kot dežel-
ni živinozdravnik. V trajno do-
brem spominu bo ostal rajnik oso-
bito v Beli Krajini, kjer je slu-
žboval vso dolgo vrsto let pod sil-
no težavnimi razmerami ter si v
napornem službovanju nakopal
tudi težko bolezen, ki je povzro-
čila prežgodno smrt.

Umril je Vincenc Marincec, nad-
strojnik drž. železnice v Ljubljani.

Dve smrtni nezgodi v Ljubljani.

Na Karlovski cesti je bila po-
vožena 3letna Melita Vodošek.
Kolo tovrnega voza je šlo otro-
ku čez glavo in je bil takoj mr-
tev. Skoraj ob istem času pa je
ob vogalu Miklošičeve in Sv. Pe-
tra česte pred Urbančovo trgo-
vino nek kmetski voz povozil 9let-
no Zupančičevo hčerko. Kolo ji
je šlo preko vratu, tako da je bi-
la na mestu mrtva.

Povožen je bil na Vrhniki

sedemletni Ivan Krašovec. Fant
se je očešal na voz in je prišel
pod kolesa. Težko poškodovanega
dečka so prepeljali v ljubljansko
bolnišnico.

Obleka se je vnela v Kočevju

dvainpolletni hčerki premogarja
Ivki Podlipnik. Dekle je po ži-
votu nevarno opečeno.

Umor pri Sv. Katarini.

Ko so ljudje na velikonočno ne-
deljo zjutraj odhajali k procesiji
in vstajenju k Sv. Katarini, so
na gozdni poti proti Ločnici za-
pazili meško truplo, v katerem so
spoznali posestnika Ivana Kreka,
podomača Lužarja z Govejka. Bil
je iz zasede ustreljen in je na me-
stu obležal mrtve. Orožniki z Med-
ved in Polhovega grada so takoj
prišli s poizvedovanjem. Domne-
vajo, da ga je neki kmečki fant
ustrelil iz jeze in maščevanja.

Smrtna obsodba pred mariborsko poroto.

Dne 18. oktobra lani je našel
pastir Žunko pri Sv. Kungoti na
samotnem kolovozu mrtvo 3let-
no Jožefo Razborčan s preze-
nim vratom in vso v krvi. Pastir
je obvestil takoj domače in soso-
de, ki so hiteli na kraj nesreče.
Med temi je bil tudi svak umor-
jene Anton Bračko iz Vrtič. Nič
ni mogel vedeti, kdo je morilec.
Umorjena je bila zelo živahno de-
kle, ki je delala na domu svojih
staršev, kamor se je priženil njen
svak Anton Bračko, ki se je do-
zvedno bolj zanimal zanjo, kakor
pa za njeno sestro, svojo ženo. U-
morjena je imela tudi otroka, pa
ni hotela niti pred sodiščem pove-
dati, kdo je njegov oče. Po izvr-
šenem umoru se je dogladno, da je
prišlo v soboto pred umorom do
dejanskega spora med njo in nj-
nim svakom. V nedeljo 17. okt.
zjutraj je šla v bližnjo goščo, ka-
mor je šel za njo tudi An. Bračko.
Popoldne pa je šla na dom občin-
skega gerenta na delo. Zvečer so
jo spremili fantje do ceste blizu
njene doma. Tam je bila tudi
njena sestra, ki je prišla po vo-
do. Toda Jožefe ne bilo vso noč do-
mov, drugo jutro pa so jo našli
mrtvo. Ker je padel sum na nje-
nega svaka, so ga orožniki areti-
rali. Anton Bračko je tajil vse čas-
vse in trdil, da ni imel z umorjeno
nobenega ljubezenskega razmerja
in da se tudi ni sprl z njo. Zasel
pa je v razna protislovja. Ko so
priče izjavile, da je bilo na nje-
vem predpasniku več krvavih ma-
dežev, se je izgovarjal na več na-
činov; najprej je rekel, da je v
nedeljo zaklal petelina, toda v
Zagreb so konstatirali, da so bili
tisti madeži od človeške krvi, na-
kar je rekel, da se je vrezal ob de-
skah za rakev, kar tudi ni res, ko-
nečno se je izgovarjal s krvavje-
njem nosa. Največjo ulogo je pa
igral njegov nož. Obtoženece je
nobenemu sem hoditi za delom.
Kadar bo boljše, bom že poročal.
Pozdrav vsem delavcem!

Frank Laurič, zastopnik.

trdil, da ga je izgubil že v petek
Kakor se čuje, se mestna občina
Ljubljanska z vso resnostjo bavi
z načrtom, da zgradi na vogalu
Gajeve in Tomanove ulice novo
šolsko poslopje.

Ljubezenska tragedija.

Na velikonočni ponedeljek zve-
čer je sedel v neki gostilni na Po-
brežju pri Mariboru delavec Ka-
rel Korb v družbi svojega očeta
in svaka, ki sta mu očitala nje-
govo ljubezensko razmerje do
Marije Oman. Korb se je vsled
tega očitanja vznemiril in rekel,
da se bo ustrelil, kakor je odšel
iz gostilne proti železniškemu
mostu, kjer je odložil nekaj oble-
ke ter jo poslal po nekem dečku
v gostilno, kjer sta bila njegov
oče in svak. Nato je šel na želez-
niški most, kjer se je vrgel pod
stroj, ki mu je odtrgal obe nogi
pri kolenih. Ko je prišel stroj na
kolodvor, so zapazili na kolesu
kri ter takoj poklicali rešilno po-
moč in polico. Medtem pa se je
fant z rokami pripeljal do ograje
in se spustil 16 metrov globoko
v Dravo, kjer je pa obležal na
nasipu pred stebrom mosta. Re-
vež je strašno vplil, toda nihče ni
mogel k njemu, ker je bilo že bli-
zu polnoči. Drugo jutro so ga na-
šli mrtvega in ga prepeljali v mu-
tvašnico. Oče in svak sta šla si-
eera za njim, toda vsled teme ni-
sta mogla vedeti, kam je šel.

Nesreča s samokresom.

Zidarski pomočnik 19letni Mar-
tin Skubie je po delu oblekel suk-
njo, v katerem je imel nabasan
samokres. Pri tem se mu je samo-
kres izprožil in krogla ga je smr-
tnonevarno zadela v trebuh. Pre-
peljali so ga v ljubljansko bolni-
šnico, kjer je umrl vsled poškod-
be. Martin Skubie je doma iz
Smartnega pri Litiji.

Vlom v Ljubljani.

Med prazniki je bilo ponoči
vlomljeno v stanovanje trgovca z
moko Lovrena Kvedra na Po-
ljanski cesti 19. Vlomilce je od-
nesel iz ročne blagajne znesek 12
tisoč kron. Tat je neznan.

Kdo ve poročati o IVANU in
PAVLINI JARC, ki sta bivala
še leta 1915 v državi Texas in
se od tedaj nista več oglašila
pri svojih? Komur bi bilo kaj
znano o njunem bivališču, naj
blagovoli naznaniti na spodaj
navedeni naslov, ali pa ju opo-
zoriti, da se sama oglasita. —
Franciska Peruzzi, Lipe pri
Ljubljani, Jugoslavija, Europe.
(21-22-4)

Doktor B. F. MULLIN

411 Fourth Ave
Pittsburgh, Pa.

Prvi in najboljši
Doktor Specialist
za Slovence.

Ima 40 let izkušnje
v zdravljenju mo-
ških bolezni. Zdravi
vse moške bolezni
uspešno in hitro. K
njemu prihajajo
Slovenci od blizu in
daleč, da jih ozdra-
vi. Če ste tudi vi
bolni, hitite k nje-
mu, on Vas bo
najbolje ozdravil.
Pazite, da pridete
na pravi naslov.

Kdo ve, koliko škrinj z zlatom
leži zakopanih danes v zemlji —
s Tortuga otoka?

Tehniki bodo rešili premogovni problem.

Poroča Wesley McCormick.

Stari kralj premog je še vedno avtokrat na svetu. Tekom preteklega jeseni je ogrozil mesto New York ter bi bil povzročil veliko trpljenje, če bi ne posegel vmes vremenski mož. Sedaj pa preti iz svjete trdnjave v Angliji z uničenjem kar celega duca narodov. V spomladanskem času New York ponavadi ne misli na premog. Če pa ne bomo mislili na premog sedaj, — bo mogoče prepoznati misli nanj, v jeseni. — Vremenski mož je bil preteklo zimo zelo milostljiv, a on je zelo nezanesljiv zavezanik. Bistveni problem je seglasno z izvedeni naučiti ljudi, kako lahko obvladati premog, mesto da bi se pustilo črnega monarha obvladati ljudi.

Seznanihi hočem čitatelje z W. O. Renkinom, vodilnim newyorškim izvedencem glede kurjave, ki je preje načeloval v Indiji konstrukciji slavnih Tata železninskih naprav. Sestal sem se z njim na razstavi kemičnih industrij v Grand Central palači v New Yorku. — On ni take vrste človek, da bi letal okrog ter kritiziral in obsajal ljudi. On je inženir ter je govoril z drugimi inženirji, kako treba žgati premog. — kako požgati ga popolnoma, mesto da bi se pustilo četrtno pasti skozi mrežo, nadaljno četrtno pa oditi skozi dimnik. Z drugimi besedami je povedal, kako treba požgati premog popolnoma, to je 100 odstotno uspešno.

Precej težko je prodati novo idejo posameznemu kapitalistu in skoro nemogoče je prodati tako idejo javnosti. Javnost ne stori nikdar nobene stvari, dokler ni absolutno primorana. Nikdar ne napravi primerne vodovodnega sistema, dokler ne pride tifus ali kaka druga nalezljiva bolezen množici ljudi. Nikdar ne ustanovi primerne požarne bramb, dokler ne pogori polovico mesta. Javnost končno nikdar ne zahteva zdrave administracije, dokler lahko izhaja z zanikrno.

To se pravi: — skoro nikoli! Povsem mirno lahko trdim, da javnost ne bo hotela žgati premoga tako, da se izrabli vseh sto odstotkov moči, dokler bo imela na razpolago dosti premoga za trošenje.

Soglasno z Mr. Renkinom je veliko hujske delo trošiti ali razsipati premog kot pa požgati ga. Tudi bolj umazano je to delo. Celo mesto je zaposleno s tem. Možki se uničujejo z ustvarjanjem črnega dima in ženske z drgnjenjem in pomivanjem tal. Vedno smo trošili premog kot si je le pozešlo sreč. Dokler so premogarji na delu in dokler ni preveč kot potisnjenih na stranske tratičnice in pozabljenih, ne vidimo nobenega vzroka, zakaj bi ne trošili premoga brez konec in kraja.

Tekom preteklega jeseni pa je bilo v New Yorku na tisoče hiš, ki niso imele sploh nobenega premoga. To je pa povsem drugačna stvar. Če nimate nobenega premoga, ga tudi ne morete trošiti in razmetavati. New York bo mogoče v teku naslednje zime v stanu seznaniti se z mrzlimi dejstvi.

— In to mrzlo dejstvo je, — je rekel Mr. Renkin, — da bi New York lahko izhajal s šestdesetimi odstotki premoga, katerega porabi sedaj, če bi kot občina privolil v znanstveno kurjenje.

— To ni nikak prazna spekulacija. To je dokazano dejstvo. Inženirji, ki se pečajo s proizvajanjem gorkote in gonilne sile, poznajo dobro celi proces. Veliko število industrij je že sprejelo ta ekonomski sistem. Poznam neko napravo, v kateri se je požgalo 244 funtov premoga, da se proizvede eno tona izgotovljenega produkta. Sedaj, z znanstvenim kurjenjem, pa zahteva ista množina izgotovljenega blaga le šestdeset funtov premoga. Ta naprava je porabila preje ravno štirikrat toliko premoga kot ga porabi sedaj. To se pravi, da je potrebovala tri tone premoga na vsako tona, katero je s pridom žgala. To je bila brez dvoma izjema, a pretečna večina industrij v New Yorku in privatnih domov potroši eno tona na vsaki dve tona.

— Skrivnost obstoja v tem, da se zmelje ali pulverizira premog, predno se ga požge. To je edina pot, katero se je iznašlo dosedaj, da se doseže popolno izrabljanje premoga. V namenu, da se žge zdrobljen ali pulveriziran premog, pa je treba izpremeniti naše običajne metode kurjenja.

— V tem pa tiči cela zadrega, — je pojasnil Mr. Renkin. — Dosev šest milijonov ljudi do tega, da se naenkrat odpovedo slabi navadi, ni lahka stvar. Znanstveno kurjenje pa je tudi stvar, katere se ne more lotiti nobena posamezna družina, in naj je še tako željna uve sti reforme. Da se žge premog na znanstven način, ga je treba pripraviti in požgati v velikem obsegu. Vsled tega so bili tozadavni poskusi dosedaj omejeni na velike industrijske naprave. Prihranke, katere so uveljavile te naprave, pa bi se prav lahko uveljavilo tudi v privatnih domovih, če bi se moglo pripraviti večje skupine ljudi do tega, da sodelujejo pri kurjenju svojih domov.

— Ne morete mleti premoga vsako jutro kot meljete svojo kavo. Tudi e bi imeli že zmleti premog, bi ne bilo dobro vreči ga v peč. Večina takega premoga bi ležala tam, ne da bi zgorela. V namenu, da se žge pulveriziran premog, je treba sipati premog v peč v neprestanem toku, tako da ima vsak najmanjši kosček dosti zraka, da se razpali ter opravi svoje delo. Le avtomatično kurjenje, z najbolj modernimi pripravami za reguliranje toka, more doseči to.

— Tudi pulveriziranje je mogoče uspešno doseči le v velikih napravah. Ne zadostuje namreč, da se premog zmelje. Zmleti ga je treba tako drobno, da ga ni mogoče transportirati v navadnih tankih. — Tanki, ki drže vodo in celo oni, ki drže petroleje, bodo puščali skozi zmleti premog. Za pulveriziranje in transportiranje je vsled tega treba imeti posebne priprave in vsa skladišča za premog bi bilo treba pretvoriti.

— To pa bi bilo mogoče doseči edino na ta način, da bi večje skupine prebivalcev privolile v kooperacijo ali sodelovanje. Skupina hiš ali blok bi lahko imel svojo centralno kurilno napravo. Z inženirskega stališča ni nobenega vzroka, zakaj bi se ne moglo kuriti številnih domov na isti način. Na ta način so posamezne stanovanjske sedaj razsvetljene in na boljši način razsvetljene kot če bi vsaka posamezna družina skrbelo za svojo lastno razsvetljavo. Na ta način dobivajo tudi domovi čisto vodo, — boljše vodo kot bi jo mogli dobiti iz posameznih vodnjakov na dvorišču.

— V skoro vsakem domu v New Yorku se kuha s pomočjo plina in plin je vsakemu na razpolago potom istega kooperativnega načina. Niti v glavo bi nam ne padlo vrniti se k stari individualistični metodi, a te še vedno držimo v zadevi kurjave.

— Le zelo Newyorčanov ve, kako delati plin ali kako popraviti napravo, če ni kaj v redu. To prepustimo tehnikom in po pravici. — Vsakdo med nami pa misli, da ve, kako treba žgati premog. Mi tega ne vemo, a mislimo, da vemo in dokler je bil premog poceni, se nismo brigali za to.

— Enostavno dejstvo je, da Amerikanci ne vedo, kako varčevati ali štediti. Kadar pa se lotijo varčevanja, store vse narobe. Hišni lastniki in jantirji v hišah malijo, da varčujejo s premogom, če pustijo stanovanja najemnikov mraz. Tako postopanje pa je socialno trošenje. Vsled tega je na tisoče ljudi nesposobnih za uspešno delo. Telesne energije, ki bi se morala pretvoriti v delo, se porabi za ogrevanje. — Lahko varate kopja, če ga krmite z žaganjem mesto z ovsem, a to se ne izplača. Kmalu ne bo konj vreden žaganja, katerega žre in najeti boste morali posebnega človeka, da ga spravi s poti.

— Nenobnost se ne izplača. Ne izplača se varčevati s premogom ter dobiti pljučnico. Slabo kurjena stanovanja so neizogibno slabo ventilirana ali zraščena in varčevanje, ki nubija in mori, je največje trošenje. Mi ne moremo nikdar varčevati s premogom, dokler se ne naučimo, kako žgati ga in izrabljati njegovo gorkoto. Ni oni premog, katerega požgemo, ki nas stane tako veliko, temveč oni, katerega kupimo ter vržemo nato proč. To se pravi skoro polovico celega kupljenega premoga s metodami kurjenja kot se sedaj uveljavljene. Prihranite ta premog in Amerika bo imela cenen premog naslednjih sto let.

Pulveriziranje premoga ni nikakovo novo izkustvo. Prišlo se ga je prekusilo pred sto leti, a se ga ni moglo nikdar uspešno porabiti pre-

Odgovor Malika.

Za "Glas Naroda" priredil A. Š.

Pomislište: ubogi fant, ki se jedva preživlja, se zaljubi v kraljevo hčer! No, mladost res ni narekovala te ljubezni, toda ljubezen je slepa in gluha ter se ne mudi z razlike, bilo v starosti, plemen ali barvi polti. Za vse to se ni brigal Monda, — naš zaljubljeni Monda, tako mu je bilo namreč ime.

Jaz sem bil tedaj vodja prodajalne, ki je bila last neke angleško-indijske trgovske družbe. — Moja prodajalna se je nahajala v neki majhni vasi na zapadni obali Afrike. Edini moj pomočnik in sluga je bil Monda.

Bilo je v poletju. Z neba, na katerem ni bilo opaziti nobenega oblaka, je danzadnem neumljeno pripekalo sonce. Monda se mi je zdel tiste dni kakor mrtve; kakor brez življenja je ležalo njegovo črno, skoro zlo telo na pesku v senci za prodajalno.

Tri milje oddaljena od moje prodajalne je bila neka druga afriška vas, ograjena z visoko palisado. V tej vasi je kraljeval kralj Kvato nad svojimi zamorskimi podaniki.

Kralj Kvato, je imel dvoje hčere: Rubako in Sulato. Starejšo, Rubako, je ljubil bolj kot zenico svojega očesa.

Nekega dne se nepričakovano pojavijo v moji prodajalni kralj Kvato, njegova mlajša hči Sulata ter neki nadaljni črnc, noseč na glavi košaro, napolnjeno s slonovimi kostmi. Na kraljev mišljaj je postavil nosč košaro na tla. Do čim sem jaz pregledoval slonovno kost, da preecim in označim njeno vrednost, mi je kralj prišel natevati, kaj želi v zameno.

— Sladkor, sol, evbe in calico (opojna pijača). — Ko sem prišel pripravljati stvari, katere je zahteval, je kralj zopet povzel:

— Jutri pride Limuli, ki želi mojo starejšo hčerko za ženo. Limuli je bil mladi kralj sosednega, zelo številnega in močnega rodu.

— Dobra partija, — sem odvrnil. — Limuli je močan mož.

— Ali dati bo moral mnogo slonovne kosti, kajti Rubaka je krasotica med krasoticami.

Ko je kralj dobil, kar je želel, se je prišel ozirati za hčerko Sulato. Toda ona in moj Monda sta izginila. Že večkrat se je pripetilo, da nisem mogel najti Monde, kadar sem ga potreboval. Ko se je ob takih prilikah vračal, sem opazil, da prihaja vedno v smeri iz kraljeve vasi. Ko je zabobnel krepak kraljev glas, ki je klical Sulato, sem takoj uganil vzrok, zakaj je tudi moj Monda izginil. Ko le ni bilo nobenega odziva, se je kralj godrnjaje odpravil, za njim pa je odkorakal nosč, otovorjen z raznovrstnim blagom.

Naslednjega dne sem začel bobnenje lesenega bobna, ki je prihajalo iz sosednje vasi. Vedel sem takoj, da naznanja ta boben prihod kralja Limule.

Ker se ob takih prilikah vedno velike gostije, sem dal Mondi polovico dneva prosto, za klenil sem prodajalno ter se tudi sam napotil proti sosedni vasi. — Dospel v vas, sem opazil gručo moških, žensk in polnagih otrok, ki so se gnetli okoli velikega ognja, nad katerim je visel ogromen kotel, v katerem se je kuhalo slonovo meso.

Kralj Kvato se je nahajal ob času mojega prihoda v templu. Prosil je tam malika, naj bi ponudil čim več slonove kosti v zameno za Rubako. Ko je bilo vse domenejeno, se je vršila poroka in Rubaka je poslala žena kralja Limulija. Sledila je zopet gostija. Končno pa je posadil kralj Limuli svojo dokaj mesnato ženico ne meza, narkar je ob ropotanju bobna s svojim spremstvom triumfalno odkorakal.

Tekom leta, ki je sledilo tem dogodkom, sem se pripravil, da se je moj Monda marsikdaj izmuzel iz prodajalne, da se sestane s svojo ljubico, mlajšo kraljevo hčerko Sulato.

— Ali kralj ve, da ljubi njegovo hčerko Sulato? — sem ga vprašal nekega dne.

— Ne, mislim, da ne, — je černo odvrnil.

Je kot leta 1895, ko se je proces izpopolnilo v cementni industriji. — Sedaj se ta proces splošno uporablja v velikih metalurških napravah in tako naprave kot American Locomotive Company uveljavljajo novi sistem kurjenja tako hitro kot le mogoče.

Splošno uveljavljanje novega načina s premogom bi uveljavilo ter prihranilo Ameriki marsikatero sadrogo, s katero se mora boriti sedaj.

— Ne verjamem, da si kralj želi takega zeta kot si ti, — sem pripomnil.

— Tudi jaz mislim tako, — je soglasal Monda, pri čemer je zadel njegov obraz bolesten, trpeč izraz.

— Ali ljubiš Sulato? — sem ga vprašal sočutno.

— O, in kako! Tako je sladka! — se je zarežal, obračajoč pri tem oči, da se je videla njih belina.

Nisem si mogel kaj, da se nisem zasmehal ob pogledu na tega zaljubljenega črnega Romea.

— Nekega lepega dne te bo kralj zalotil, in potem gorje ti!

— O, tako je sladka, — tako je sladka! Jaz se pač ne morem premagovati.

Nekako ob istem času se je zopet oglasil v kraljevi vasi boben, kar je pomenjalo, da se kaka znamenita osebnost bliža kraljevi vasi. Prihajal je kralj Limuli. Sedaj ga je pa spremljalo več sto otrožnih mož, katerim je bilo z urazov čitati jezo in srd. Po polurni privatni konferenci, ki se je vršila med kraljema Kvato in Limulijem, je zadnji s svojo vojsko zopet odšel.

Pričakujoč, da ima Monda kakove novice, sem ga začel izpraševati.

— Limuli je razpravljal s kraljem Kvato glede svoje žene, — je odvrnil na moje prvo vprašanje.

— Kaj je vzrok?

— Monda je pogledal v zadregi v tla, nato pa odvrnil:

— To je ravno, — to je ravno, ...

Kaj torej? — sem pripomnil.

— Vidite, on si želi otroka, — je odvrnil Monda ter pri tem pomahnil z očesom.

— O, tako! — sem odvrnil smeje. — On želi, da bi mu žena povila prestolonaslednika!

— Da, da! Tako je!

— In on misli, da ga je Kvato ogoljufal, ker je zahteval za Rubako toliko slonove kosti? — sem dejal.

— Da, tako je! — je potrdil živahno Monda.

Nekaj tednov po teh dogodkih začujem zopet glas bobna. Prišel sem s ogledovati za Mondo, toda nisem ga mogel najti.

Vtknil sem v žep težak browning ter se napotil v vas. Vas je bila kot izumrla; šele v notranjih palisadah sem opazil gručo ljudi, ki so oblegali tempel, v katerem se je nahajal malik. Stopil sem v tempel. Notri je bilo nekaj ljudi, ki so preplašeni pritekli k meni, rekoč: — Znorel je! Ponorel je! Kralj je znorel!

Potipal sem v žep, če je revolver na mestu ter odšel proti prostoru, kjer se je nahajala soha malika. Začul sem grozovito razbijanje, kmalu nato pa sem opazil kralja Kvato. Miščast in silen kot gigant, je stal razkoračenih nog pred malikom, v rokah je držal težko sekuro. Bil je pravi orjak. Z divjo furijo je napadal malika. Skoro v preračunanih ritmih se je težka sekira dvigala in padala po maliku; pri vsakem zamahljaju so zahropela Kvatova pljuča nalik kovaškemu mehu, njegove miščiaste roke pa so poganjale težko sekuro globoko v ostrje lesenega malika. Ugledal me je, toda v svojem delu se ni dal motiti; udrihal je, dokler ni malika razsekjal na kose.

Končno, sam s seboj in s svojim delom zadovoljen, je prišel k meni. Pot je curljal v potokih z njega. Jaz sem čakal, da bo sam prišel.

— Prokleto hinavski, lažnjivi bog! — je prišel, ko je prišel k meni.

— No, sedaj je po njem, — sem odvrnil.

— Da, nikdar več ne bo vlekkel za nos kralja Kvato! — je zarežal ter ježno popretil s sekuro.

Vedoč, da mi bo končno sam povedal vzroke svoje jeze, sem molčal.

Tak odgovor na mojo molitev in prošnjo, tak odgovor! ... je vzkliknil očrteno.

— Česa si ga prosil? — sem vprašal, ker nisem mogel več brzditi svoje radovednosti.

— Limuli je želel naslednika. Prosil sem tu tega boga, da bi podaril otroka moji hčeri, — je odvrnil.

O dogodkih na Ruskom.

O dogodkih na Ruskem objavljajo francoski, poljski in finlandski viri še dalje kritična poročila glasom katerih bi bil položaj za boljševiški režim tako opasen, kakor ga slikajo. Stvari bi se mogle v polni meri verjeti, če ne bi londonski kabinet prav v tem trenutku javljal, da sta Anglija in sovjetska Rusija nedavno podpisali trgovinsko pogodbo. Ni verjetno, da bi Anglija sklepala z Moskvo tako dalekosežen dogovor, ki je tudi politično velikega pomena, prav v momentu, ko se sovjetske baje že popolnoma podira — tem manj, ker je Anglija s podpisom tega dogovora najmanj že pol leta odlašala. Sicer pa misli Poljska danes ali jutri podpisati mir z Rusijo. Kolikor so nam ruske razmere znane, utegne biti veliko bolj verjetno neko poročilo, ki pravi, da se boljševiki pogajajo s protiboljševiški demokratični strankami v svrhu spremembe vladnega kurza. To bi bilo tudi najbolj pametno, da se Rusija otrese vseh tujih vplivov, zagotovo državljanski mir ter postane zopet mogočen faktor političnega razvoja v svetu. Bati se pa le, da se kljub temu divje strankarske strasti v Rusiji še ne potožejo in da bodo stranke dalje rovale druga zoper drugo, ker ljudske mase niso nič prebujene in je zato redno politično življenje še dolgo onemogočeno.

— Ali ljubiš Sulato? — sem ga vprašal sočutno.

— O, in kako! Tako je sladka! — se je zarežal, obračajoč pri tem oči, da se je videla njih belina.

Nisem si mogel kaj, da se nisem zasmehal ob pogledu na tega zaljubljenega črnega Romea.

— Nekega lepega dne te bo kralj zalotil, in potem gorje ti!

— O, tako je sladka, — tako je sladka! Jaz se pač ne morem premagovati.

Nekako ob istem času se je zopet oglasil v kraljevi vasi boben, kar je pomenjalo, da se kaka znamenita osebnost bliža kraljevi vasi. Prihajal je kralj Limuli. Sedaj ga je pa spremljalo več sto otrožnih mož, katerim je bilo z urazov čitati jezo in srd. Po polurni privatni konferenci, ki se je vršila med kraljema Kvato in Limulijem, je zadnji s svojo vojsko zopet odšel.

Pričakujoč, da ima Monda kakove novice, sem ga začel izpraševati.

— Limuli je razpravljal s kraljem Kvato glede svoje žene, — je odvrnil na moje prvo vprašanje.

— Kaj je vzrok?

— Monda je pogledal v zadregi v tla, nato pa odvrnil:

— To je ravno, — to je ravno, ...

Kaj torej? — sem pripomnil.

— Vidite, on si želi otroka, — je odvrnil Monda ter pri tem pomahnil z očesom.

— O, tako! — sem odvrnil smeje. — On želi, da bi mu žena povila prestolonaslednika!

— Da, da! Tako je!

— In on misli, da ga je Kvato ogoljufal, ker je zahteval za Rubako toliko slonove kosti? — sem dejal.

— Da, tako je! — je potrdil živahno Monda.

Nekaj tednov po teh dogodkih začujem zopet glas bobna. Prišel sem s ogledovati za Mondo, toda nisem ga mogel najti.

Vtknil sem v žep težak browning ter se napotil v vas. Vas je bila kot izumrla; šele v notranjih palisadah sem opazil gručo ljudi, ki so oblegali tempel, v katerem se je nahajal malik. Stopil sem v tempel. Notri je bilo nekaj ljudi, ki so preplašeni pritekli k meni, rekoč: — Znorel je! Ponorel je! Kralj je znorel!

Potipal sem v žep, če je revolver na mestu ter odšel proti prostoru, kjer se je nahajala soha malika. Začul sem grozovito razbijanje, kmalu nato pa sem opazil kralja Kvato. Miščast in silen kot gigant, je stal razkoračenih nog pred malikom, v rokah je držal težko sekuro. Bil je pravi orjak. Z divjo furijo je napadal malika. Skoro v preračunanih ritmih se je težka sekira dvigala in padala po maliku; pri vsakem zamahljaju so zahropela Kvatova pljuča nalik kovaškemu mehu, njegove miščiaste roke pa so poganjale težko sekuro globoko v ostrje lesenega malika. Ugledal me je, toda v svojem delu se ni dal motiti; udrihal je, dokler ni malika razsekjal na kose.

Končno, sam s seboj in s svojim delom zadovoljen, je prišel k meni. Pot je curljal v potokih z njega. Jaz sem čakal, da bo sam prišel.

— Prokleto hinavski, lažnjivi bog! — je prišel, ko je prišel k meni.

— No, sedaj je po njem, — sem odvrnil.

— Da, nikdar več ne bo vlekkel za nos kralja Kvato! — je zarežal ter ježno popretil s sekuro.

Vedoč, da mi bo končno sam povedal vzroke svoje jeze, sem molčal.

Tak odgovor na mojo molitev in prošnjo, tak odgovor! ... je vzkliknil očrteno.

— Česa si ga prosil? — sem vprašal, ker nisem mogel več brzditi svoje radovednosti.

— Limuli je želel naslednika. Prosil sem tu tega boga, da bi podaril otroka moji hčeri, — je odvrnil.

Razne vesti.

Mednarodni kongres moskovskih sindikatov je bil preložen na dan 1. julija. Vršil se bo v Moskvi.

Ustavitev zračnega prometa Anglije s kontinentom.

Angleške družbe za zračni promet s kontinentom so ustavile vse svoje vožnje, ker ne morejo brez subvencije nadvladati francoske konkurence. Francoska vlada je daal francoskim letalskim družbam tako visoke subvencije, da so lahko te znižale vozne cene za potnike za 30 odst., a za tovor za 20 odst. Od 1. aprila opravlja zrakoplovno službo med Anglijo in Francijo 50 francoskih aeroplanov.

Adam in Eva v filmu.

Kakor poročajo iz Pariza, pripravlja neka velika tvornica filmov velik filmski posnetek "Raj na zemlji". V tem filmu se bosta predstavljala Adam in Eva, njihove padec in izgnanstvo iz raja, njihove sinove Kajna in Abela ter sploh življenje prvih svetopisemskih ljudi. Ta film se bo morda v kratkem videl po pariških kinematografih. Neznano je za enkrat še, ali bo to navadna burleska ali pa morda resen film z moralčno tendenco. Pariško časopisje se zelo zanima za ta film.

Lloyd George

se čuti popolnoma osamljenega, odkar je podal Bonar Law demisijsko; pravi, da se želi odpovedati političnemu življenju, ker je v teh težkih časih še posebno naporno in je z Lawovo demisijsko težko udarjena vlada, unionistična stranka koalicijska in Anglija sploh. — Lloyd George je preje večkrat kazal znake podobnih moralnih depresij. Pravi, celo, da je tako malo, pri glavi... saj veste. O marsikaterih njegovih dejanjih se pravi, da so sunljiva.

Boljševiško gospodarstvo v Odesi.

Carigrski dopisnik nekega švicarskega lista poroča: — Iz Odesi je prispel zopet italijanski parnik z italijanskimi in francoskimi evakuiranci. Ker je pristanišče v Odesi podminirano, in ker boljševiki sami dobro ne vedo, kje so položene mine, se je moral parnik zasidrati 30 kilometrov pred Odeso na odprtem morju. Mraz je znašal 15 stopinj pod ničlo. Radi mraza, vlažnosti, pomanjkanja pitne vode in radi umazanosti, se je tifus močno razširil. Kruha ni dobili v nobeni pekarni. Prebivalci se morajo zadovo-

ljiti s porcijami, ki jih delijo sovjeti. Sovjetska vlada prejema moko od kmetov v zameno za žeblje, čevlje in obleko. Tatvine so na dnevnem redu. Boljševiki so izropali celo zadnji transport vojnih vjetnikov iz inozemstva. Izredna komisija je odvzela vjetnikom vso njihovo novo obleko, obuvalo in inozemski denar po 37 kopejk za en frank. Upor nemških kolonistov je bil takoj udušen. Kmetje iz masčevanja ne obdelujejo svoje zemlje ter koljejo krave in kokoši, da jim ni treba dajati mleka in jaje. Delajo le toliko, da ne pomrejo lakote. Usnrtitve so na dnevnem redu. Imena umorjenih se ne priobčuje več v časopisju, ker ne izhaja več noben list. Zadržna boljševiška novotarija obstoji v tem, da se odpošljejo otroci in intelektualci z juga na sever in nasprotno. Otroci se pošiljajo na sever v svrhu komunistične izobrazbe, na jug pa radi zdravljenja intelektualni sloji, kakor zdravniki, inženirji in drugi se pošiljajo iz kraja v kraj, da bi na kakršnikoli način ne mogli vplivati na lokalne oblasti.

Koliko naj plačajo Nemci?

Na temelju materiala ki je bil dostavljen Nemčiji od reparacijske komisije, znaša odškodnina, katero bi morala ta država plačati zaveznikom, 180 milijard funtov sterlingov. — Vsak Francoz bi moral n. pr. potem dobiti okrog 600 milijonov frankov, oziroma še več, ker bi se premožnejši lahko odrekli svojemu deležu. Ampak to bi bilo dobrote vseeno malo preveč — kdo bi si jo upal dočakati, zlasti če dela račun brez krčmarja, brez Nemčije, ki danes še zase denarja nima, kaj šele, da bi drugim dajala!

Podražitev kruha na Dunaju.

Avstrijska krčansko-socialna vlada je zvišala cene kruha od 6 kron na 9 kron hlebeček kruha, ki tehtja 1206 gramov. Vlada daje pekom moko na razpolago in mora svetovno ceno moke sama doplačevati. — Torej podražitev kruha, namesto izpolnitev obljub, ki so jih avstrijski klerikaleci pred volitvami v državni zbor kar stresali iz rokava! Na Dunaju je ta podražitev vzbudila med prebivalstvom veliko razburjenost.

Nemški parlamentarni časnikarji so pred kratkim v državnem zboru proglasili stavko in zapustili časnikarske tribune.

NAZNANILO

Bančni oddelek države New York je dne 23. novembra 1920 inkorporiral

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York

Vsa kupčija se vrši kakor preje, z razločkom, da je sedaj državna banka, a ne več privatna.

Osojbe je ostalo staro in ima zveze sedaj bolje bodisi v stari domovini kakor tudi v Zdr. državah.

Vsi moneyordri, drafti in čeki, katere bodo rojaki od sedaj naprej pošiljali za denarne pošiljave v staro domovino ali potne listke naj se glase:

Frank Sakser State Bank

Za varstvo kupčije je polno vplačana svota \$150,000.00 in sicer:

Kapital \$100,000.

Rezervni sklad \$50,000.

Za Frank Sakser State Bank

FRANK SAKSER, predsednik

Slika in sree.

Noyela. — Spisal dr. Stojan.

(Nadaljevanje.)

Izgovoriš objame svojega otroka ter ga iskreno v čelo poljublja. Vse to pa je bilo tako prisrčno in odkrito, da se je videlo očito, kako globoko je bil ginjen v tem trenutku grajšček Radivoj. Soba očetovalke ljubezni in veselja mu je prisvetila v oči, ali vendar je vzdihnil, globoko vzdihnil, spominil se, da nimata več matere njegovi dragi hčerici.

Dragoslava je razumela ta vzdihljaj. Tudi ona nima več zlate matere, in bridka žalost in bridki spomini obsenčijo njeno dušo in sree. Ona povesi oči, in skrivnostna tišina nastane v dvorani. Tudi Desimira se polotijo žalne misli. Ali on ne povesi oči, temveč zre neprestano in ne premišlja tja na krasni obraz in v rdeče lase zapuščene Dragoslave. Njena bol sega mu do sree, njeni čuti prešinjajo tudi njegovo dušo. Vse bi storil zanjo, nadomestoval bi ji očeta in mater, ako bi ne zavrnila njegove slabe roke!

Tej želji so se vsi pridružili, in zlasti Desimirovi mili pogledi so izrazili gorečo prošnjo, naj osreči Dragoslava s svojim zvonom glasom njegovo sree. Ona se ni ustavljala, četudi je pretresala njeno dušo bridka ožost. Lahko prisede h glasoviru, in krasnodoneči glasovi so odmevali po širni dvorani. Schubertove melodije so zazibale naša poslušalca v one nadzemljске kroge, ko se čuti človek prostega vseh verig in težav, ko leta njegov duh breztesen po neizmernih svetovih.

Dragoslava je dopela. Glasovi so se razgubili v odmevajoči sobani, in smutna tišina nastane v salonu. Duh grajščakov in Desimirov se vrne na zemljo v svoje navadne okove, ali njuni spomini se še vedno zibljo v zračni višini. Pevka je očarala poslušalca, in jedva sta našla besed, da izrazita svoje globoko priznanje.

"Lepa je ta pesem in krasen vaš glas, gospica Dragoslava", opomni grajšček. "In kako primerna je melodija besedam! 'Dekliška tožba!'. Kaj ne izraža vsega te beseda sama, in potem še ta napetost! Človek se kar vtopi v žalne čute in spomine."

"Kje pa ste izurili svoj glas, gospica?" vpraša Desimir, ko je utihnil grajšček in je zopet nastala globoka tišina.

"Že od mladih let se vadim v petju", odgovori Dragoslava. "Najprej me je poučevala moja ranjka mati sama in od nje, moram reči, naučila sem se največ pesmi. Prišelci na Dunaj v zavod, nadaljevala sem začeti pouk, a to le kadar in kakor se mi je splojujalo — na svoje veselje in tudi žalost. Sedaj pa pojem redkokdaj in zdi se mi, da bom v kratkem pozabila vse svoje pesmi."

"To bi pa bila neizmerna škoda, ako bi tak krasen glas obmolnil v vaših prsih ter ne razveseljeval in blažil več človeštva", odvrne naglo in dvorljivo grajšček.

"Zakaj škoda? Ali razveseljuje neki moje petje človeštvo? Ravno nasprotno. Ono ga v žalost vtaplja in mu greni življenje", odgovori odločno umetnica.

"Ali petje blaži duh ter plemeniti dušo in sree, bodisi melodija otožna ali vesela", opravičuje svojo trditve grajšček.

"Ali, gospica", seže Desimir v besedo, "pesniki zlagajo i vsele pesmi, in glasbeni umetniki skladajo jim tudi krasnih primernih napetov. Mislite-li, da ne razveseljuje taki proizvodi človeškega srea?"

"Da, veselo pesmi razveseljujejo človeško dušo, to je istina", pritrdi Dragoslava, "ali jaz popevam le — žalostne pesi!"

"Kako to?" vpraša jo radovedno grajšček.

"Ker sem se od svoje matere le žalostnih melodij in pesni naučila. Moja ranja mamica je mnogo pela. Bila je glasovita pevka. Ne kateri so jo celo obžalovali zavoljo njenega krasnega glasu. Ali moja mamica je pela na svojem domu le žalostne pesmi, in vsako melodijo, katere je sedela prav do sree, je naučila tudi mene na pečet. Tako se je navadilo v mladosti moje sree le na žalostne gla-

sove in, reči moram, tudi na žalostno — življenje. Moja mati je bila kaj sentimentalna; globoko srčna žal je navdajala njeno dušo. V svojih srčnih bolečinah pa je pela, a to otožno prepevala, to laže in olajšujoč si z žalostinkami svojo nesrečno usodo... Po njeni smrti sem došla kot štiri-najstletna deklica v zavod na Dunaj, in sedaj si lahko mislite, kakaj nisem mogla popevati veselih pesmic."

Globoko do sree je segala poslušalecema bridka usoda osamljene sirote.

"Veliko pesmi sem znala po svoji materi", nadaljuje Dragoslava. "Ali človek pozabi mnogo v teku let in v trudopolnem življenju. Sedaj jih pojem le še prav malo, in med te se prištevata tudi 'Dekliška tožba' in ona labodova pesem, katero je moja nesrečna mati najrajši popevala."

"Zapejte nam tedaj še eno pesem, gospica Dragoslava", prosi jo grajšček. "Potem vas ne nadlegujem več s svojimi prošnjami. Vidi se mi, da se vznemirja v vašem sreu prežalostni spomini, kar bi ne bilo treba. Zdaj se rajši veselite življenja in mladosti, pozabite na svojo preteklost, kajti vam blišči zlata prihodnost nasproti!"

Globok vzdihljaj se izvije dekliškem sreu iz prsi pri teh besedah. Dragoslava vstane, prisede h glasoviru ter zapoje žalostinko "Smrt in deklica".

Deklica:

Dalje, dalje! Grozna bela smrt umakni se!

Sem še mlada; ja, mene ne dotakni se...

Smrt:

Daj mi roko, nežna krasna stvar!

Sem predobro, da bi kaznovala. Bodi srčna! Božji sem ti dar,

V rokah mojih bodeš mirno spala.

To je bila ona pomenljiva pesem, katero je pevala Dragoslava na mati ter izlivala v njo vse svoje tuge in bolečine. In v te melodije je izlila nocoj tudi Dragoslava svojo srčno bol in vse žale spomine.

Nepopolnjen nčinek je napravila ta pesem na grajščaka. Nepremično je sedel v naslonjaču, svetle solze so mu rosile po licu, prvi se vzdigavale, roke je položil na sree, in predno je Dragoslava končala pesem, je grajšček vstal ter zapustil dvorano.

Desimir in Dragoslava se osupneno pogledata, ne vedo, kaj pomeni ta nepričakovani odhod. Meneč, da se vrne grajšček v dvorano, pričakuje ta še nekaj časa, ali ko ga ni, poslovita se težkega srea. Dragoslava se poda z Angelo in Doro v spalnico, Desimir pa gre na vrt, da si olajša v prosti naravi svojo dušo.

III.

Nemirna noč je sledila zabavnemu večeru. Grajšček je pričakoval, da mu bo krasno petje njegove odgojiteljice razvedrilo sree, a motil se je. V neskončno brezno otožnih misli in čutov je pahnila njegovo dušo Dragoslavin žalostinka. Tužne podobne mladostnih spominov so mu stopale neprestano pred oči. Zdaj se prikaže krasna deva, vikorastla kakor Dragoslava, lepa kakor sloveča Hero v Abydu ali Ortomirova Bogomila. Nežno se mu nasmehne, poda mu ročico, prisede k nje-mu ter mu šepete o človeški sreči, o večni mladi ljubezni. Bila je to — Angela, a ne njegova hči, temveč ona bitje, katero je nekdanj osrečeval mladega Radivoja z vso silo zmagojoče prve ljubezni. Videl je to sliko pred svojo dušo, se vtopi grajšček v preteklo mladostno življenje.

Pred petindvajsetimi leti je stopil mladi Radivoj, sin bogatega veleposelnika in grajščaka na Gorenjskem, v javno, burno življenje. Prišel je iz dunajske vojaške akademije za častnika v svojo domovino, v glavno mesto slovenskega. Blage čednosti so dičile mladega častnika. Kamorkoli je došel, povsod so mu kazala nežna srea svojo nagnjenost. In kako bi tudi ne? Saj je imela i takrat krasna telesna postava, bogastvo in ime isti nepremagljivi vpliv do ženskega sveta, kakor ga je kažejo landanca. Ali vsi goreči pogledi

in ostre puščice mogočnega Amazona niso premagale njegovega hrabrega srea. Šalil se je sicer z njimi, dobričal se jim in laskal njihovim staršem, ali kakor leta metulček brez skrbi z ene svetlice na drugo, tako brezskrbno in hladnokrvno je plaval Radivoj v sree. Rad je prenašal mladi častnik svoje breme; saj je bilo to bitje sree njegovega življenja in evet prve mladenske ljubezni. Tajna pa je bila ta zveza, a tem bolj vesela in sladka.

Izsiljevalec.

Franc. spisal Fred. Bontet.

— Gospod, zunaj je neki človek ki pravi, da je zastopnik neke do-brodne družbe v Parizu.

— Spusti ga noter, — je rekel M. Blestat ter zganil skupaj časopisje, v katerem je ravno čital. Služabnik je privedel noter visokega, tenkega človeka, ki je bil nepočesan ter tudi drugače umazano izgledal.

— Gospod, — čast mi je, — je rekel obiskovalec ter sedel na stol, katerega mu je pokazal M. Blestat. — V resnici krasno hišo imate, — najlepšo v celem mestu.

— Bodite tako prijazni in seznanite me z namenom vašega obiska, — ga je prekinil M. Blestat.

— To bom storil z največjim veseljem. Vi ste gospod Teodor Blestat, trgovec, vdovec, star 55 let ter oče mladega moža, starega pa, Ne bodite nestrpni. Kmalu boste izvedeli vse in tudi vse razumeli. Hočem pustiti na stran do-brodno družbo. To je bilo sredstvo da pridem v vašo bližino.

— Jaz sem prišel v povsem drugem namenu. Vaš sin, moj dragi gospod, je zaročen z gospodično Claire Verrallive. Zaročna slavnost se je že vršila. Dobra zveza to, — zelo dobra zveza. Krasna deklica s premoženjem, uplivnimi prijatelji ter visoko stoječa v družbi. Gospod Verrallive je človek stare šole, odkrit, vesten, časten in povsem konservativen. Njegovo življenje je čisto kot kristal.

M. Blestat se je že pričel dolgočasiti.

— Dobre lastnosti gospoda Verrallive poznam prav tako dobro kot kdo drugi.

— Potem, moj dragi gospod, kaj bi mislili o našem bratu Avgustu?

M. Blestat je skoro skočil s svojega sedeža. Njegovo lice je postalo rdeče.

— Moj dragi gospod, samo videti vas v tem trenutku bi naprila pripomnil obiskovalec z neizmernim zadovoljstvom.

— Predlog, katerega hočem staviti tukaj, — je nadaljeval, — je nekoliko delikatezna značaja. Moj cilj pa je izogniti se v vašem interesu kroženju sitnih novic. Zapazili boste tudi, da sem le posredovalec. Ljudje, ki so me poslali, ne žive tukaj. Oni žive v Parizu. Dobro, ti so poznali vašega brata. Vse, prav vse jim je znano. Njegove eskapade v Nantes, v Parizu ter končno krona v Bordeaux, — kako je bil aretiran ter spoznan krivim. Že dolgo je tega, najmanj dvajset let. Umrl je tam doli, ubogi Avgust, e predno je potokeel čas njegove kazni. Da, človek bi mislil, da je vse to že davno pozabljeno. Najti pa je še vedno ljudi, ki se spominjajo tega in izbrali so si ta trenutek, da me pošljejo sem k vam, da vam sporočim naslednje:

— Gospod Blestat, ali ve gospod Verrallive, da je bil vaš brat v ječi? Ali ste mu povedali to?

— To je prva točka. Sedaj, če bi Verrallive to vedel, ali bi dovolil svoji hčerki, da se poroči z vašim sinom? To je druga točka.

— Moj dragi gospod, jaz spoznavam da je to za vas zelo mučna zadeva. Vi ste posebeljena poštenost. Živeli ste življenje brez madeža. Vaš sin je izvanredno sposoben mlad človek. Nobenega dvoma ne more biti glede tega. Mi pa smo trgovci, ki razpravljamo o trgovskem vprašanju. Saj vendar uganete, kaj imam v mislih? Prosim, prihranite si vsako pregovornjo glede tega. Resnica stoji zapisana na vašem obrazu. Vsakdo, ki bi se sedaj ozrl na vas, bi jo lahko čital. Koliko nam boste ponudili, da zatremo ta škandal? Povejte številko in jaz bom povedal svojo.

Nastal je dolg molk.

— Kdo ste vi? — je vprašal M. Blestat.

— Jaz sem bil ena izmed prič

in ostre puščice mogočnega Amazona niso premagale njegovega hrabrega srea. Šalil se je sicer z njimi, dobričal se jim in laskal njihovim staršem, ali kakor leta metulček brez skrbi z ene svetlice na drugo, tako brezskrbno in hladnokrvno je plaval Radivoj v sree. Rad je prenašal mladi častnik svoje breme; saj je bilo to bitje sree njegovega življenja in evet prve mladenske ljubezni. Tajna pa je bila ta zveza, a tem bolj vesela in sladka.

(Dolje prihodnji.)

pri obravnavi proti ubogemu Avgustu. Bila sva prijatelja. Govorila sva več kot enkrat o vas. — Po pravici ali krivici, on je mislil, da ste ga vi pustili v blatu in radigeta se je srdil na vas. — Samoposebi umnevno je, da noče človek, ki uživa dober sloves, o-madeževati slednjega.

— Na kratko rečeno, ker sem bil zadnji čas v zelo slabih razmerah, sem mislil na vas. Slučajno sem izvedel, da ste odlični trgovci tukaj. Nekateri prijatelji so mi dali ta nasvet. Napravili smo majhno družbo, da izrabimo idejo, na katero sem prišel. Prišel sem ter pričel poizvedovati. Sreča je hotela, da sem dospel še pred poroko vašega sina. To je zelo olajšalo celo stvar.

— Vidim, da nočete navesti svoje lastne cene. Hočem vam vsled tega navesti našo, — to je stotosek frankov. To je čedna svota, a ne tako visoka, da bi vam lahko škodovala. Prosim, nikarte skušati, da bi razpravljali o tem. Premislite celo stvar. Vrnili se bom jutri, da vas vidim ter izvem za vaš sklep. Povedali mi boste, če bi se mogel izogniti ponižanju, katero trpim v tem trenutku. — Ali ni bilo to radi svote, katero je zahteval?

— Ne, svota ni prišla pri tem prav nič v poštev. Rad bi bil dal trikrat toliko, če...

Ni zavrnil svojih besed: — če bi se mogel izogniti ponižanju, katero trpim v tem trenutku. —

— Lahko je videti, da ste zelo bogati, — je rekel M. Verrallive. — Moj dragi gospod, prav ste imeli, da ste odklonili. Človek ne sme dovoliti, da bi ga molzli na tak način. Ne zanimam, da je cela zadeva precej mučna. Gojim pa največje spoštovanje do vas in vašega sina. Nobenega izmed vasu se ne more dolžiti. Če bo izsiljevalec jutri zopet prišel, mu pokazite vrata ter pretite, da boste poklicali policijo. Če se bo drznil priti sem, mu bom že jaz posvetil.

Ne bomo mu dovolili, da bi razširil kak škandal v tem mestu. — Razentega, kdo mu bo verjel, če ga bom jaz, Hipolit Verrallive, javno označil kot lažnjivega?

Blestat je pričel zopet prosteje dihati. Občutil je globoko hvaležnost v svojem sreu.

— Zahvaljujem se vam iz dna svojega srea, — je rekel.

— Tega ni treba, ni treba, — je rekel Verrallive velikodušno. — Ne omenite to stvari še nadalje. Poroka se bo torej vršila naslednji mesec. Mimogrede rečeno, po-

Tujec se je spoštljivo priklonil ter odšel skozi vrata. Blestat je čul, kako so se zaprla vrtna vrata za njim. Obsedel je na svojem stolu, še vedno držeč v svoji roki ugaslo cigareto. Bil je tako presečen, da ni mogel niti misliti.

Vedel je celo boljše kot njegov nesramni obiskovalec, kakšen bi bil učinek takega razkritja in kakšna sramota, krivična, a neizogibna bi padlo nanj. Mislil je na svoje prijatelje in svoje sovražnike, na bogato, ošabno in ponosno družbo v onem majhnem provin-cijalnem mestu, kjer je vsakdo poznal vsakega do mozga. Mislil je na M. Verralliveja, glavarja te družbe, s katerim je ravnokar s takim ponosom ustanovljal družinske vezi. Mislil je na svojega sina Filipa, ki je obžaloval svojo nevesto. Skozi vse te misli pa ga je spremljala senea garjeve ovce, ki mu je sedaj zopet pričela pretiti ter ona druga seca izsiljevalca, ki je ravnokar odšel in ki bi brez dvoma ponovil svoja izsiljevanja, če bi mu ugodil prikrat.

Gospod Blestat je dolgo časa razmišljal. Prišel je do enega sklepa in nato zopet do drugega. Končno pa je prišel na pravo misel. Vstal je, se oblekel ter si posadil klobuk na glavo. Zopet se je pomisljal. Končno pa je vendar odšel iz hiše.

Petnajst minut pozneje je bil v navzočnosti gospoda Verrallive. Slednji, velik in impozanten po postavi, z dolgimi sivimi lasmi ter plemenitim obrazom in resnim usmevom, je pazno poslušal ter se pri tem naslanjal na svojo pisalno mizo.

M. Blestat je prišel, da pove čisto resnico. V resnici je to tudi povedal. Obrazložil je na kratko zgodovino svojega brata, — njegovo zapravljivost, nesrečo, slabo obnašanje, obsodbo na smrt v ječi. Nato je tudi povedal povest o obisku izsiljevalca. Govoril je s pretiranim glasom in sram ga je skoro zadušil.

Po par pripombah splošnega značaja glede krivice, da se razširi na celo družino slabi sloves, katerega si je pridobil en člen te družine, je dostavil nekaj besed glede medsebojne ljubezni med Claire in Filipom. Nato pa je čakal s sklonjeno glavo na obsodbo onega drugega. Trpel je kot je trpel takrat, ko je bil njegov brat spoznan krivim ter obsojen v ječo.

Gospod Verrallive je mirno poslušal. Prišel je govoriti šele po preteku par minut.

— Zakaj pa mu niste dali stotosek frankov? — je vprašal.

— Povedal sem vam že, — ker bi me še nadalje ogrožal; ker je bila to pretnja, ki bi neprestano vnela nad menoj in mojim sinom. Tudi, ker sam spoznam, da nimam

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

Severova zdravila vzdržujejo

